

Въпроси и отговори

Непрекъснато получаваме различни въпроси, касаещи дислексията и затрудненията, които тя причинява. Решихме, че ако публикуваме част от въпросите и нашите отговори, ще можем да бъдем полезни на повече хора. Можете и вие да ни изпратите вашия въпрос на адрес dabg_rousse@yahoo.com

Въпрос: Съпругът ми е имал трудности в училище, имал е проблеми с четенето и писането; и сега не обича да пише. Имаме още няколко роднини със симптоми на дислексия. Ние имаме дъщеря на 3 години и по-малък син – на няколко месеца. Чудя се дали може да са наследили това състояние?

Отговор: Няма начин да изчислите вероятността някое от децата ви да наследи състоянието. Дислексията не се причинява от един единствен ген, а по-скоро е унаследявана предразположеност, която зависи от цяла група гени. Някои от тях учените свързват с проявленията на дислексията. Макар научните изследвания да са идентифицирали повече от дузина генетични фактори, които в една или друга степен се асоциират с проявленията на дислексия, засега няма категорични доказателства за това как и доколко всеки един от тези гени определя вероятността човек да развие симптоми на състоянието.

Разбира се, вие като родител е добре да сте наясно за вероятността децата ви да се окажат с дислексия. Единственият начин обаче да разберете това е като се запознаете подробно със състоянието, различните му проявления и като наблюдавате развитието на децата. Дори и най-ранните симптоми на дислексия може да са много различни. Най-важното, което трябва да направите като родител, е да бъдете много подкрепящи и отзивчиви към потребностите на детето, когато то започне училище. Още при първите признаци, че детето среща трудности в училище – с научаването на буквите, с писането на диктовки, с рисуването... - не чакайте, а веднага потърсете помощ. Отлагането няма да реши проблема, а ще засили чувството на объркване и емоционален стрес у детето. Дислексията не е проблем, за който важи правилото „Малък е още, ще порасне – ще се научи“.

Разбира се, във вашия случай има още няколко години преди децата ви да тръгнат на училище. На този етап е важно да им четете много, да ги окуражавате да разглеждат книжките, да разказвате заедно с тях по картинките. Учете ги да рисуват, да оцветяват, да изрязват и апликират, да моделират, да редят мозайки, пъзели, конструктори. Насърчавайте ги да спортуват, учете ги на различни игри. На истински игри. Не допускайте компютърът или телевизора да ви замести като партньор в игрите на детето.

Не забравяйте също така, че хората с дислексия като всички останали притежават и силни страни – нещо, което им се удава по-добре и което обичат да правят. Наблюдавайте детето, давайте му възможност да опитва различни дейности, различни спортове – така то ще израства, ще развива различни умения, ще се учи да се справя с различни ситуации и с трудностите, които му предстоят.

Въпрос: Синът ми е с дислексия. Забравянето има ли общо с това? Той задава едни и същи въпроси по няколко пъти, но не помни какво сме му отговорили преди два дни, а понякога и преди 5 минути.

Отговор: За много хора с дислексия е трудно да запомнят информация, която им е предоставяне единствено вербално, но обикновено имат добра зрителна памет. Така че, например, ако кажете на сина си да си прибере чорапите от пода, той след три минути ще е забравил напълно за тази не толкова сложна задача. В същото време може да забележи ако сте преместили нещо от неговите неща в стаята му само с няколко сантиметра.

Можете да помогнете на сина си като се стараете да използвате думи, които са определено визуални (каквито са съществителните и голяма част от глаголите например) и го насърчавате да си представя нещата; да изгражда мислена картина. Например, когато давате инструкции за някакво действие, добавете информация за цвета и размера. Или след като сте му отговорили на даден въпрос, задайте му и вие въпроси, които ще му помогнат да превърне получената информация в мислена картина.

Да предположим, че детето ви попита: „Къде живеят пингвините?“ Отговор: „В Антарктида.“ Би било просто дума без значение за него, която той бързо ще забрави. Но отговорът би могъл да бъде далеч по-„образен“, например: „Пингвините живеят в далечна земя, покрита със сняг и лед, наречена Антарктида. Антарктида се намира около южния полюс на нашата планета Земя.“ Чувайки това, детето изгражда мислен образ на това как изглежда Антарктида и къде се намира. Ако насърчите детето да разгледа снимки в някоя детска илюстрирана енциклопедия, или в интернет и му зададете въпроси, като: „Какво мислиш, ще видят пингвините, ако се огледат наоколо?“ картината и думите ще останат трайно свързани в детското съзнание.

В работата си ние използваме моделирането като една от техниките, позволяващи на децата да изградят устойчиви мислени образи. Това им помага и по отношение на вербалната памет. Естествено, моделирането може да се замени с рисуване или с подреждане на вече готови картинки.